

‘Vv Wolfaartsdijk moet showroom voor duurzaamheid worden’

Op bezoek bij de duurzaamste sportaccommodatie van Nederland

Tot begin dit jaar was vv Wolfaartsdijk een vrij onbekende vereniging in Zeeland. Daar kwam in maart verandering in toen de club verkozen werd tot duurzaamste sportaccommodatie van het jaar. De jury noemt vv Wolfaartsdijk een ‘voorbeeld van hoe je duurzaamheid inbedt in je beleid’. Fieldmanager reisde af naar Wolphaartsdijk voor een reportage.

Auteur: Nino Stuivenberg

Vv Wolfaartsdijk, opgericht in 1946, is een vereniging met 300 leden uit het gelijknamige dorp Wolphaartsdijk. De plaats maakt deel uit van de Zeeuwse gemeente Goes. Kleine dorpsclubs als Wolfaartsdijk kom je tegenwoordig steeds minder tegen, maar deze voetbalvereniging houdt zich goed staande. Dat is mede te danken aan de inzet op duurzaamheid, een begrip dat de vereniging een aantal jaar geleden onderdeel gemaakt heeft van het beleid.

De drijvende kracht achter dit plan is Joran de Witte. De Witte voetbalt sinds 2007 bij vv Wolfaartsdijk en was van 2009 tot 2019 lid van de sponsor- en beleidscommissie van de club; daarna werd hij bestuurslid duurzaamheid. Het doel van de commissie was om inkomsten aan te boren en de club financieel levensvatbaar te houden. Omdat De Witte al vanaf jonge leeftijd geïnteresseerd is in duurzaamheid en er ook later bedrijfsmatig mee aan de slag ging, zag hij kansen om ook bij de voetbalvereniging in

te zetten op duurzaamheid. In 2014 werd een beleidsplan opgesteld met de ambitie om binnen vijf jaar een energieneutrale club te worden. De Witte vertelt: ‘Duurzaamheid stond toen nog niet zo op de agenda als nu. We hebben bewust de keuze gemaakt om duurzaamheid onderdeel te maken van het beleid. Als we dat niet gedaan hadden, hadden we niet zoveel stappen kunnen zetten.’ Hij illustreert dat met een voorbeeld. ‘Je merkt dat andere bestuursleden duurzaamheid wel interessant vinden, maar als het erop aankomt en er gekozen moet worden tussen geld investeren in de sport of in zonnepanelen, dan begint het zeer te doen. Door er een beleidsstuk van te maken, kun je daar continu naar terugverwijzen. Je hebt samen afgesproken om in 2020 energieneutraal te worden; dat doel wil je toch niet opzichschuiven?’

Stap voor stap

In het eerste beleidsplan werden een aantal actiepunten rond duurzaamheid opgesteld.

De club heeft een jaarlijks energieoverschot van 4.000 kWh

Wie denkt dat de club meteen met grote maatregelen begon, heeft het mis. De Witte legt uit dat het eerste doel vooral was om inzicht te krijgen in het energieverbruik. 'Daar zijn we mee begonnen. We gingen met metertjes langs alle apparaten – van de koelkast tot het koffiezetapparaat – en noteerden hoeveel energie die apparaten verbruikten en hoelang ze aan stonden. Zo kwamen we er bijvoorbeeld achter dat de koeling 24/7 draaide. Moet je die wel altijd aan hebben staan? Nee, want je hoeft niet altijd

voor zes weken bier koud te hebben. Dus daar hebben we wat in herschikt. We hebben nu nog maar één klein koelkastje dat altijd aan staat. Die koeling zelf is nu ook energiezuinig. Vaak valt er met de drankleverancier wel iets te regelen.'

Naast het bezuinigen op energie voor apparaten, werden er sensoren geplaatst zodat er niet onnodig verlichting aan blijft staan. De club investeerde tevens in een slimme thermostaat, zodat men weet wanneer de kachel aan staat, en

in deurdrangers. De Witte: 'Natuurlijk maak je de grootste klappers op het gebied van duurzaamheid uiteindelijk met veldverlichting en zonnepanelen. Maar daarvoor zijn al veel makkelijke maatregelen te nemen die niet veel geld kosten en waar je zo mee kunt beginnen.'

Zelf energie opwekken

De grotere maatregelen werden daarna stap voor stap genomen. De eerste investering was in zonnepanelen, die bekostigd werden met een crowdfundingactie onder de leden. Het dak van de kantine ligt nu vol met 52 zonnepanelen. In 2015 werd ook de eerste zonneboarding geplaatst langs het veld, geleverd door Softs. Dit is een set zonnepanelen van 16 meter lang die als boarding langs het veld energie opwekt. De zonneboarding werd gefinancierd

'In het nieuwe beleidsplan zullen we vooral kijken naar de uitbouw van onze energiecentrale'

Op het dak van de kantine liggen 52 zonnepanelen. Op de achtergrond de sportvelden

Joran de Witte, bestuurslid duurzaamheid

De eerste zonneboarding, 16m lang, die in 2015 geplaatst werd

De tribune langs het hoofdveld. Ook daar komen in de toekomst wellicht zonnepanelen.

met behulp van sponsors. Met die twee maatregelen, de zonnepanelen en zonneboarding, wekt de club dus al sinds 2015 veel energie op en dat heeft al die tijd opbrengsten opgeleverd. Ledverlichting heeft Wolfaartsdijk sinds 2019 op het kunstgras-trainingsveld. Tijdens trainingen staat de verlichting op slechts 40 procent van het maximale energieverbruik om nog meer energie te besparen. De Witte: 'Op een app kan ik het energieverbruik van de accommodatie zien. Ik check vaak even of er niet onnodig iets aan is blijven staan. Ik redeneer altijd maar zo: elke kWh kost 25 cent, wat toch weer door leden of sponsors moet worden bekostigd. Wat je niet uitgeeft, houd je over.'

Nieuwe generatie sponsorborden

De nieuwste aanwinst van vv Wolfaartsdijk is een tweede zonneboarding, ook geleverd door Softs, maar dan een vernieuwde versie. Deze boarding heeft de club in bruikleen; de komende vijf jaar wordt onderzocht of het mogelijk is de exploitatie ervan sluitend te krijgen. De boarding is 18 meter lang en multifunctioneel: door de week wekt hij zonne-energie op, tijdens wedstrijden kan het ledscherm van de boarding gebruikt worden voor advertenties. Het is daarmee een vervanger van de traditionele sponsorborden. De Witte: 'Bij de oude sponsorborden heb je het probleem dat ze verkleuren, verwaaien of dat je er na een half jaar eigenlijk een andere advertentie op zou willen plaatsen. Met led-boarding kun je eindeloos variëren én je werkt in de cloud. Met één druk op de knop staat de sponsor op de boarding.'

Achter de boarding van Softs zit een duidelijk verdienmodel. De energie die met deze boarding wordt opgewekt, is allemaal voor de club. Van

de advertentiegelden gaat twee derde naar de club en een derde terug naar Softs. Het idee van Softs is om op 50 tot 100 sportlocaties in het land boardings te plaatsen en op die manier een boardingnetwerk te creëren. Clubs kunnen dan niet alleen regionale sponsors aantrekken, maar ook landelijke. Een landelijke partij kan dan immers bij 100 verenigingen tegelijk door het hele land op de boarding komen te staan. De Witte: 'Net als bij snelwegreclame kun je zo een aanbod doen aan een landelijke sponsor. Onze inzet is nu 15.000 euro per jaar voor sponsoring met deze boarding, wat dus neerkomt op 10.000 euro die in de clubkas terugvloeit. Van dat geld mogen we trouwens geen nieuwe spelers kopen. De afspraak – waar ook BNG Bank achter zit – is dat de opbrengsten ten goede komen aan verduurzaming.'

Grote plannen

Met het spaarpotje van de sponsorboarding wil vv Wolfaartsdijk investeren in nieuwbouw. 'Alles wat wij dus gaan doen aan isolatie, energiebesparing en dergelijke maatregelen, kunnen we met het budget van de boarding doen. Ideaal, want dan hoeft het niet uit een potje te komen dat bestemd is voor de sport.' De huidige locatie is zichtbaar verouderd, dus zijn er plannen bij de gemeente ingediend om te vernieuwen. De club hoopt dat in de zomerstop van 2021 de schop in de grond kan. Het huidige clubgebouw bestaat uit drie delen en daar wordt een deel van gesloopt. Aan de huidige kantine komt een heel nieuw gebouw met daarop ook zonnepanelen. Het gebouw krijgt bovendien een technische ruimte, waarmee de club jaren vooruit kan. Hierbij wordt ook al nagedacht over het opslaan van energie in accu's. De accommodatie wordt ingericht op minimaal energiever-

bruik, en de te verbruiken energie komt zoveel mogelijk uit accu's. Met die nieuwbouw zou de club tevens van het gas af kunnen.

Alle inspanningen die tot nu toe geleverd zijn, leverden vv Wolfaartsdijk in maart de titel 'duurzaamste sportaccommodatie van het jaar' op. De Witte ziet het als een bekroning op het werk tot nu toe. Tegelijkertijd benadrukt hij dat dit slechts het begin is. Het eerste beleidsplan liep tot 2020 en het doel om energieneutraal te worden is geslaagd. Waar de energierekening in 2014 nog 10.000 euro per jaar bedroeg, heeft de club nu een jaarlijks overschot van 4.000 tot 5000 kWh aan zelf opgewekte energie.

Sportpark als energiecentrale

In het nieuwe beleidsplan, dat in grote lijnen al staat, is het doel om van zelf opgewekte energie een verdienmodel te maken. De Witte: 'Wij gaan afnemers zoeken voor onze energie. Het eerste concrete plan hiervoor is dat er een deelauto met laadpaal komt. Toen hier in het dorp het openbaar vervoer wegviel, ontstond het initiatief voor een deelauto en hebben wij als club ingestemd om de energie te leveren. Die deelauto komt dus hier te staan, en we gaan zoveel mogelijk aansturen op het gebruik van die auto.' Als dat plan slaagt, wil de club energie opwekken voor huishoudens die zelf geen zonnepanelen kunnen plaatsen, bijvoorbeeld door een zonnetribune te bouwen. De Witte: 'In het nieuwe beleidsplan zullen we dus vooral kijken naar de uitbouw van onze energiecentrale. Nu is dat een zonnepark, misschien komt er nog wel windenergie bij. We kijken nu naar kleinere windmolens. Zonnepanelen hebben in de wintermaanden immers minder rendement, maar er staat dan wel volop wind. Daar kunnen we mogelijk iets mee.'

De nieuwe generatie boarding met advertentie

Geen traditionele reclameborden, maar zonneboarding langs het hoofdveld

‘Er gaat veel gebeuren in de markt en dat maakt het moeilijk voor bestuurders’

Een kernwoord in De Witte's visie op duurzaamheid is ruimte. Sportaccommodaties hebben veel ruimte, die in verhouding maar een klein deel van de week gebruikt wordt. 'Je bent er maar een paar keer per week, dus het is belangrijk om er multifunctioneel gebruik van te maken. Waarom zou je niet megaveel energie opwekken, waar je vervolgens zelf van profiteert? In de toekomst zie ik voor me dat we van sportaccommodaties 'energiecentrales' maken. Een onderdeel daarvan is mobiliteit. Straks staan hier allemaal elektrische auto's op de parkeerplaats, want die overgang naar elektrisch rijden gaat er gewoon komen. Laat ons die energie maar leveren! Het voordeel is dat wij als vereniging geen winstoogmerk hebben. Als wij energie opwekken, hoop ik dat mensen niet thuis aan de gevel een laadpaal zetten, maar ervoor kiezen om bij ons te laden tegen een interessant tarief. Dat geld komt terug in de clubkas en kunnen wij dan weer investeren in de sport.'

Dilemma

Omdat De Witte ook bedrijfsmatig bezig is met duurzaamheid, ziet hij dat niet alle clubs aanstalten maken om erin te investeren. Hij begrijpt dat best. 'Er gaat veel gebeuren in de markt en dat maakt het moeilijk voor bestuurders. Waar doe je goed aan? Het is allemaal

lastig te volgen. Ik verdiep me er helemaal in, maar dat kun je niet van elke bestuurder verwachten. Die hebben vaak vooral een hart voor sport.'

Toch wil hij clubs aanmoedigen om vooral de stap te zetten. 'Eigenlijk moet elke club energie-neutraal zijn. Onnodig geld uitgeven aan energie, je kunt je afvragen of je dat nog moet willen, zeker nu in coronatijd. Laatst was ik bij een club waar alleen op de netaansluiting al 3.000 euro per jaar bespaard kon worden, en dan heb ik het nog niet eens over het verbruik! En verduurzamen gaat niet ten koste van comfort of sport. Door zuiniger met apparaten om te gaan en ze niet aan te zetten als het niet nodig is, kun je al heel veel geld in je zak steken. Met de huidige subsidies ben je een dief van je portemonnee als je niet verduurzaamt. Met een BNG-sportlening zijn je maandlasten 10-15 procent lager dan de besparing op energiekosten. Zonder een cent uit te geven, kun je structureel je kosten verbeteren. En met De Groene Club word je gratis helemaal begeleid in dit traject en wordt alles doorgemeten. Dat zou een no-brainer moeten zijn voor elke club. Het kost wat tijd, maar verder krijg je alles uitgelegd.'

De nieuwe boarding. Op de achtergrond de ledlampen van het kunstgrasveld

Showroom

Vv Wolfaartsdijk is zich ervan bewust dat de club als prijswinnaar hierin een voortrekkersrol heeft. Regelmatig komen er clubs op bezoek om te kijken hoe de Zeeuwen verduurzaamd hebben. De Witte: 'Dan lopen ze altijd even naar de zonneboarding, die in het oog springt. Dat was voor ons ook reden om hem aan te schaffen: je maakt duurzaamheid er tastbaar mee en dat zorgt voor bewustwording. Onze accommodatie moet een beetje een showroom worden voor duurzaamheid, want we vinden het leuk om andere clubs te inspireren. Cijfers willen we ook graag delen. Zeeland loopt met verduurzaming nog wat achter. Ik zie het als onze rol om anderen hierin te inspireren en meer clubs stappen te laten zetten. Misschien gebeurt dat door corona wel versneld, omdat clubs nu kantine-inkomsten missen. Ze zitten nu nog in een spagaat. Maar het is heel makkelijk: met niks doen is nog nooit iemand verder gekomen.'

Be social

Scan of ga naar:

www.fieldmanager.nl/article/33989/vv-wolfaartsdijk-moet-showroom-voor-duurzaamheid-worden